

Kūrėjų Pastangos Laike Ir Erdvėje

Mindaugas Klusas, mklusas@izinius.lt, 2013-10-15

Parodų kuratoriai J.Čistiakova ir L.Bruni. Mindaugo Kluso (LŽ) nuotraukos

Dvi tarp-tau-ti-nės šiuo-lai-ki-nio me-no par-odos, pra-ėju-sį sa-vait-ga-lį ati-da-ry-tos Klai-pė-dos par-odų rū-muo-se, vi-lio-ja pa-sau-ly-je gar-siais kū-rė-jų var-dais ir siū-lo keis-ti ga-le-ri-jų lan-ky-mo įpro-čius.

Pir-mą-ją „Trip and Tra-ve-ling. In-tro-duc-tion“ (Ke-lio-nė ir ke-lia-vi-mas. Pra-džia), ku-ruo-ja ita-las Lo-ren-zo Bru-ni. An-trą-ją „What Is Mis-sing?“ (Ko trūks-ta?) – Par-yžiu-je gy-ve-nan-ti Ju-li-ja Čis-tia-ko-va. Sa-vą-ją eks-po-zi-ci-ją L.Bru-ni su-kom-po-na-vo taip, kad kiek-vie-nas me-ni-nis su-ma-ny-mas at-skleis-tų ar gvil-den-tų ke-lio-nės fė-no-me-ną. Bū-tent fė-no-me-ną – nes ke-lio-nės, kū-ry-bi-nės re-zi-den-ci-jos sve-čiuo-se kraš-tuo-se, kraus-ty-ma-sis iš vie-nos ša-lies į ki-tą ta-po me-ni-nin-ko kas-die-ny-be, tam ti-kra ru-ti-na. Ir kū-ry-bos ob-jek-tu, ku-rio ne-ga-li apei-ti ta-pa-ty-bės klau-si-mus nag-ri-nė-jan-tys ir sa-vo mi-to-lo-gi-ja be-si-rū-pi-nan-tys šiuo-lai-ki-niai kū-rė-jai. Ma-ža to, pa-sak prieš me-tus Klai-pė-dos kul-tū-rų ko-mu-ni-ka-ci-jų cen-tre vie-šė-ju-sio pra-ncū-zų me-no teo-re-ti-ko Ni-co-las Bour-riaud, gy-ve-na-me no-ma-di-nės, kla-jok-lių kul-tū-ros epo-cho-je, kai tau-ti-nė sa-vi-mo-nė da-ro-si vis ma-žiau svar-bi, kai ten-ka ju-dė-ti ir iš-leis-ti šak-nis, pri-si-tai-ky-ti nau-jo-je vie-to-je.

O Lie-tu-vo-je me-ni-nį iš-si-la-vi-ni-mą įgi-ju-si, Gre-nob-lio (Pra-ncū-zi-ja) ku-ra-to-rys-tės mo-kyk-lą "Eco-le du Ma-ga-sin" bai-gu-si ku-ra-to-rė J.Čis-tia-ko-va mė-gi-na įvai-riais as-pek-tais nag-ri-nė-ti in-for-ma-ci-jos pri-gim-tį,

sklai-dos dės-nin-gu-mus, san-ty-kį su as-me-ni-ne žmo-gaus pa-tir-ti-mi in-ter-ne-to vieš-pa-ta-vi-mo ero-je. Re-gis, pra-ncū-zų ra-šy-to-jas Mar-ce-lis Prou-s-tas gy-ve-ni-mą yra pa-va-di-nęs "pa-stan-ga lai-ke". Štai šias pa-stan-gas ir mė-gi-na at-skleis-ti abie-jų ku-ra-to-rių lie-tu-viams pa-siū-ly-ti me-ni-nin-kai.

Skra-ji vilionė

Sa-vo-jo su-ma-ny-mo iš-ei-ties taš-ku L.Bru-ni pa-si-rin-ko poe-tiš-ką, abu par-odos aukš-tus (tai-gi - ir abi par-odas) su-sie-ju-sį mek-si-kie-čio Jo-se Da-vi-los kū-ri-nį: ves-ti-biu-ly-je at-si-ra-do ak-muo, ku-ris pri-lai-ko Par-odų rū-mų pa-lu-bė-je ky-ban-tį he-lio ba-lio-ną. Am-ži-nas žmo-gaus troš-ki-mas kil-ti, ke-liau-ti į Vi-sa-tą ir ... ne-gai-les-tin-ga gra-vi-ta-ci-ja. J.Da-vi-los kū-ri-nys taip pat tam-pa ma-žy-te par-odos at-rak-ci-ja, skra-ja vi-lio-ne. Mat ba-lio-ną ke-lian-čios du-jos die-noms bė-gant ne-ten-ka ga-lių, jis ima pa-ma-žu leis-tis. Gal-būt ku-ri nors sie-la pa-nūs tai ste-bė-ti... L.Bru-ni sie-kia pa-keis-ti mu-zie-jų ir ga-le-ri-jų lan-ky-mo įpro-čius. „Pap-ras-tai par-oda „eg-zis-tuo-ja“ tik per jos ati-da-ry-mą. Lan-ky-to-jai ją ap-žiū-ri ir vė-liau jau ne-beg-rįž-ta, – LŽ aiš-ki-no ku-ra-to-rius. – Be to, šiuo-lai-ki-nio me-no par-odo-se daž-nai ro-do-mi vi-deo-fil-mai. Dėl jų gau-sos ir truk-mės žiū-ro-vai tie-siog ne-tu-ri lai-ko vi-sų pa-ma-ty-ti. To-dėl klai-pė - die-čius kvie-čiu lan-ky-ti par-odą lyg sa-vo-tiš-ką ki-no tea-trą.“ Vi-są mė - ne-sį di-džio-jo-je an-tro-jo aukš-to sa-lė - je bus ro-do-mi sep-ty-nio-li-kos au-to-rių fil-mai – kas an-trą die-ną po nau-ją kū-ri-nį.

Parodos atidarymo akimirka.

Parodos atidarymo akimirka.

Skandalin-ga-sis

Gra-žus ita-lų ku-ra-to-rius ges-tas – pra-plė-s-ti eks-po-zi-ci-ją is-to-ri-niais Klai-pė-dos vaiz-dais, nuo-trau-ko-mis, ku-rios įam-ži-no vi-suo-me-ni-nes per-mai-nas ir me-ni-nio gy-ve-ni-mo įvy-kius. „Ma-no par-oda – ne tik apie ke-lio-nę, bet ir ta-pa-ty-bę. Itin svar-bus vie-ti-nis kon-tek-s-tas, vie-ta, nuo ku-rios vis-kas pra-si-de-da. To-dėl pa-pil-dy-ti ją ko-lek-ty-vi-nės ta-pa-ty-bės at-spin-džiais man at-ro-dė vi-siškai su-pran-ta-ma, – aiš-ki-no L.Bru-ni. – Be to, tarp šiuo-lai-ki-nių me-ni-nin-kų da-bar itin po-pu-lia-ru rem-tis ar-chy-vais.“ Par-odo-je ro-do-mas vi-deo-fil-mas „A-tei-ties idė-ja“ (2013), su-kė-lęs skan-da-lą šių-me-tė-je Stam-bu-lo (Tur-ki-ja) tarp-tau-ti-nė - je bie-na-lė - je. Bul-ga-rų „šiuo-lai-ki-nin-kas“ Ka-me-nas Sto-ja-no-vas, re-gis, pa-se-kė

IZINIOS.IT

LIETUVOJE KOMENTARAI PASAULIS KULTŪRA IR PRAMOGOS EKONOMIKA KRIMINALAI IR NELAIMĖS SPORTAS ▶ SVEIKATA PRIE KAVOS
• Istorija • Žmonės • Gimtasis kraštas • Lietuviai svetur • Mokslas ir švietimas • Trasa • Kelionės • Gamta • Namų pasaulis • Grožis ir stilius • Santykiai ir šeima • Skanaus! • Konkursai

va-ka-ryų vo-kie-čio Mat-hia-so Rus-to, prieš 26 me-tus spor-ti-niu lėk-tu-vu įskri-du-sio į So-vie-tų Są-jun-gos oro erd-veį ir nu-tū-pu-sio Rau-do-no-jo-je aikš-tė-je, pa-vyz-džiu. Bul-ga-ras skrai-dyk-le pa-ki-lo iš Kur-dis-ta-no ir kir-to Tur-ki-jos sie-ną, par-ody-da-mas, jog tiek daug po-li-ti-nių diš-ku-si-jų ke-lian-tis par-ibys nė-ra tin-ka-mai sau-go-mas.

Kas lie-ka už kadro

Ke-lio-nės te-mą ža-via me-ta-fo-ra pa-pil-dė šiuo-lai-ki-nio me-no gar-se-ny-bės Jo-nat-ha-no Mon-ko kū - ri-nys „Klau-sy-kis sa-veš“ (1997). Pri-glau-dęs mi-kro-fo-ną, jis įgar-si-no jū-ros kriauk-lę. Vie-na ver-tus, ob-jek-tas žiū-ro-vus grą - ži-no į vai-kys-tę, kai to-kiu bū - du mė - gin-da-vo-me pa-sik-lau-sy-ti jū - ros. Ki-ta ver-tus, taip „sus-tip-rin-ta“ kriauk-lė sklei-dė jū - rą skro-džian-čio mil-ži-niš-ko kon-tei-ne-ri-nio lai-vo gar-są. Akiai ma-lo-nu-mo tei-kė al-ba-nų me-ni-nin-ko Drian-to Ze-ne-li vi-deo-fil-mas, ku-ria-me trys vy-ru-kai su-ma-nė pa-kar-to-ti se-no-vės grai-kų mi-tą ir grą-žin-ti pa-sau-liui vai-vo-rykš-tę. Šio kū - ri-nio link iš vie-nos sa-lės į ki-tą ve-dė kon-cep-tua-li-o-jo me-no pra-di-nin-ko ame-ri-kie-čio Law-ren-ce'o Wei-ne-rio vi-ni-lo už-ra-šas ant grin-dų „(what-soe-ver) pla-ced (how-soe-ver) to reach (whe-re-soe-ver)“, taip pat su-skam-bęs ke-lio-nės mo-ty-va.

L.Bru-ni ir J.Čis-tia-ko-vo-s par-odas su-sie-jo Bro-nės Ne-ver-daus-kie-nės pro-jek-tas „Ke-lio-nė. Su-tar-ti-nės“ (2013). Kol me-no kū - ri-nys pa-sie-kia par-odų sa-lę, jo au-to-rius tu-ri pa-si-rū - pin-ti dau-gy-be or-ga-ni-za-ci-nių da-ly-kų, ku-rie lie-ka „už kad-ro“, ne-ma-to-mi. Tad me-ni-nin-kė su-ma-nė me-no kū - ri-niu pa-vers-ti pa-tį jo kū-ry-bos pro-ce-są. Į jį įtrau-ku-si vie-ną lo-gis-ti-kos bend-ro-veį, siu-vi-nė - to-jus, di-zai-ne-rius, ku-ra-to-rius, B.Ne-ver-daus-kie-nė pa-da-rė iš-va-dą, jog kū-ry-bi-nis „Ke-lio-nės“ pro-ce-sas pri-me-na dar-bo biu-ro-kra-ti-nė-je sis-te-mo-je ypa-tu-mus. Par-odo-je juos at-sklei-dė ke-tu-ri vaiz-do-rė - me-liai, ke-li iš-siu-vi-nė - ti pa-veiks-lai ir di-džiu-lis lo-go-ti-pas.

Jaunieji menininkės Maria Teresa Alves filmo žiūrovai.

„Kar-tą lan-kan-tis vie-no-je me-no mu-gė - je ko-le-gė pa-klau-sė, ko man trūks-ta („What Is Mis-sing?“)? Po ku-rio lai-ko šią fra-zę įra-šiau į „Goog-le“ pa-ieš-ką. Nu-ste-bau tarp pir-mų-jų re-zul-ta-tų ap-ti-ku-si mėgs-ta-mo au-to-riaus Ray Brad-bu-ry ro - ma-no „451 Fa-ren-hei-to“ iš-trau-ką, at-sa-kan-čią į klau-si-mą, ko trūks-ta vi-suo-me-nėi: in-for-ma-ci-jos ko-ky-bės, lais-vo lai-ko ją ap-do-ro-ti ir ga-li-my-bės im-tis veiks-mų, nu-lem-tų pir-mų-jų dve-ju da-ly-kų są-vei-kos“, - pa-sa-ko-jo ku-ra-to-rė J.Čis-tia-ko-va. Ji sie-kia pa-žvelg-ti į si-tua-ci-ją, kai vie-ti-nis kon-tek-s-tas iš-krai-po glo-ba-lų pra-ne-ši-mą, per-kons-truo-ja ir

in-terp-re-tuo-ja sau pa-lan-kia link-me. Di-džiau-sia „What Is Mis-sing?“ žvaigž-dė, be abe-jo, Mau-ri-zio Cat-te-la-nas, iš-gar-sė-jęs 1999 me-tų skulp-tū-ra "De-vin-to-ji va-lan-da", vaiz-duo-jan-čia ko-me-tos par-trenk-tą po-pie-žių Jo-ną Pa-ulių II. 2010 me-tais su bi-čiu-liu fo-tog-ra-fu Pier-pao-lo Fer-ra-ri jie-du su-ma-nė leis-ti dras-tiš-kų vaiz-dų žur-na-lą „Toi-let Pa-per“. „Taip nu-ta-rė pa-ma-lo-nin-ti pra-mo-go-mis ir vi-so-kiais vaiz-dais per-si-so-ti-nu-sią vi-suo-me-nę“, - LŽ pa-sa-ko-jo par-odos ku-ra-to-rė. Ga-le-ri-jo-je įreng-to-je len-ty-nė-lė-je ga-li-ma at-ras-ti ir pa-var-ty-ti kai ku-riuos lei-di-nio eg-zemp-lio-rius. Įdo-mus pa-si-ro-dė vo-kie-čių me-ni-nin-ko Chris-tia-no Jan-kows-kio vi-deo-fil-mas „Kris-taus at-ran-ka“. Me-ni-nin-kas Va-ti-ka-ne su-ren-gė ak-to-rių at-ran-ką fil-mui apie Jė-zų. Jo-je da-ly-va-vo ti-kras ku-ni-gas, vie-ti-nės spau-dos at-sto-vas. Ki-to-je sa-lė-je ši pro-ce-są gy-vai ste-bė-jo tri-jų šim-tų žiū-ro-vų au-di-to-ri-ja. Rei-ka-las tas, kad fil-mas ne-bu-vo su-kur-tas, me-ni-nin-kas juo pa-ver-tė pa-čią at-ran-ką. Ku-ra-to-rė es-te-tiš-kai iš-eks-po-na-vo Ch.Jan-kows-kio kū - ri-nį, su-si-de-dan-tį iš dve-ju sinch-ro-niš-kai vei-kian-čių vaiz-do pro-jek-ci-jų. Ame-ri-kie-tis LG Wil-liam-sas nu-ta-pė dro-bę „Hap-py Peop-le“, vi-suo-se Par-odų rū - mų kam-puo-se pri-dė-li-o-jo įtar-ti-nų juo-dų ob-jek-tų. Ži-no-da-mas, jog bus klau-sia-ma, kas tai per ob-jek-tai, J.Čis-tia-ko-va jis pri-mo-kė at-sa-ky-ti taip: „Ne-ži-nau, bet tai ma-ne bau-gi-na.“ J.Čis-tia-ko-vo-s par-oda tu-ri ir slap-tą ker-te-lę, ku-rią ap-lan-ky-ti lei-džia-ma tik N-18 au-di-to-ri-jai. Čia mek-si-kie-tis me-ni-nin-kas Ab-ra-ha-mas Cruz-vil-le-ga-sas ro-do ne pa-čia ge-riau-sia re-pu-ta-ci-ja gar-sė-jan-čius Mek-si-ko ra-jo-nus, ku-riuo-se jam te-ko lai-mė aug-ti.

Įtrauk-tas U.Eco

Flo-ren-ci-jo-je gi-mu-sį L.Bru-ni į šiuo-lai-ki-nį me-ną ir ku-ra-to-rys-tę pa-stū - mė - jo ne kas ki-tas, o ra-šy-to-jas Um-ber-to Eco. Pra-ėju-sio am-žiaus pa-bai-go-je jau-nuo-lis stu-di-ja-vo fi-lo-so-fi-ją Bo-lo-ni-jos uni-ver-si-te-te. Ra-šy-to-jas bu-vo jo pro-fe-so-rius. L.Bru-ni la-bai no-rė-jo su-si-pa-žin-ti su me-ni-nin-kais L.Wei-ne-riu ir Jo-sep-hu Ka-sut-hu, ku-rie sa-vo dar-buo-se gvil-de-no fi-lo-so-fi-nes te-mas. U.Eco par-agi-no auk-lė-ti-nį ryž-tis su-si-ti-ki-mui su sa-vo die-vu-kais, ta-čiau jo-kiu bū - du ne-kal-bė - ti apie fi-lo-so-fi-ją. „Tu ge-riau pa-siū-lyk su-reng-ti jų par-odą“, - sa-kęs ra-šy-to-jas. Su-si-ti-ki-mas įvy-ko, L.Bru-ni bu-vo la-bai juo pa-ten-kin-tas, ta-čiau pa-bai-go-je me-ni-nin-kai pa-klau-sė: „Tai kur bus par-oda, ko-kių dar-bų no-rė-tum?“ L.Bru-ni ne-be-li-ko nie-ko ki-to tik bend-ro-mis pa-stan-go-mis su vie-nu bi-čiu-liu ją su-reng-ti. Šis už-siė-mi-mas ga-liau-siai vi-siš-kai įtrau-kė jį.

IZINIOS.lt

LIETUVOJE KOMENTARAI PASAULIS KULTŪRA IR PRAMOGOS EKONOMIKA KRIMINALAI IR NELAIMĖS SPORTAS ► SVEIKATA PRIE KAVOS
• Istorija • Žmonės • Gimtasis kraštas • Lietuviai svetur • Mokslas ir švietimas • Trasa • Kelionės • Gamta • Namų pasaulis • Grožis ir stilius • Santykiai ir šeima • Skanaus! • Konkursai